

Dorpsatlas

Oegstgeest

Themakaarten als
basis voor de
omgevingsvisie

augustus 2020

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	2
2. Methodische basis	5
3. Themakaarten	8
3.1 Natuurlijke alliantie	8
3.2 Alliantie van bebouwing en infrastructuur	18
3.3 Alliantie van mens en maatschappij	32
Bijlage I Bronkaarten	37
Bijlage II Toelichting buurtscores	38

1

Voorwoord

Voor u ligt de Dorpsatlas van de gemeente Oegstgeest. In deze atlas zijn kaarten opgenomen met een veelheid aan informatie over het dorp. Deze dorpsatlas is, net als Oegstgeest, aan verandering onderhevig. Het vormt de onderlegger voor de op te stellen Omgevingsvisie voor Oegstgeest.

Kaders

Bij de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie is een aantal kaders bepaald, die richting gaan geven aan inhoud en opzet van de Omgevingsvisie.

Bestuurlijk kader

De gemeente Oegstgeest is in 2016 gestart met de implementatie van de Omgevingswet, waarbinnen het opstellen van een omgevingsvisie één van de instrumenten is. Gestart is met het vaststellen van een Bestuurlijk kader (juli 2017), dat een aantal richtinggevende uitspraken doet over de rol van de gemeente in relatie tot de omgeving:

- De gemeente stimuleert door globale kaders te formuleren vanuit de collectieve verantwoordelijkheid;
- De gemeente Oegstgeest is bepalend in het vormen van de agenda met inbreng van inwoners bij beleidsvorming.

Coalitieakkoord 2018- 2022

Het coalitieakkoord van de gemeente Oegstgeest heeft een wervende naam: Groen, sterk en betrokken. Men wil deze kwaliteiten behouden, maar ook versterken. Men heeft vier actielijnen uitgezet: financieel solide, duurzaam sterker, investeren in de samenleving en versterkte samenwerking met dorp en regio.

Regionale Omgevingsvisie Hart voor Holland

In 2017 hebben tien regionale gemeenten een agenderende omgevingsvisie voor de regio vastgesteld, Hart van Holland. Deze visie geeft richting aan de uitwerking van de (separate) gemeentelijke omgevingsvisies. Het beschrijft de belangrijkste ambities en opgaven voor de regio. Bij de vaststelling heeft de Raad een motie aangenomen die de waarde van Oegstgeest als “groene gemeente met een hoogwaardig woonmilieu” onderschrijft.

Voor Hart van Holland is een ruimtelijk kader bepaald, waarbinnen de belangrijkste ambities en opgaven landen:

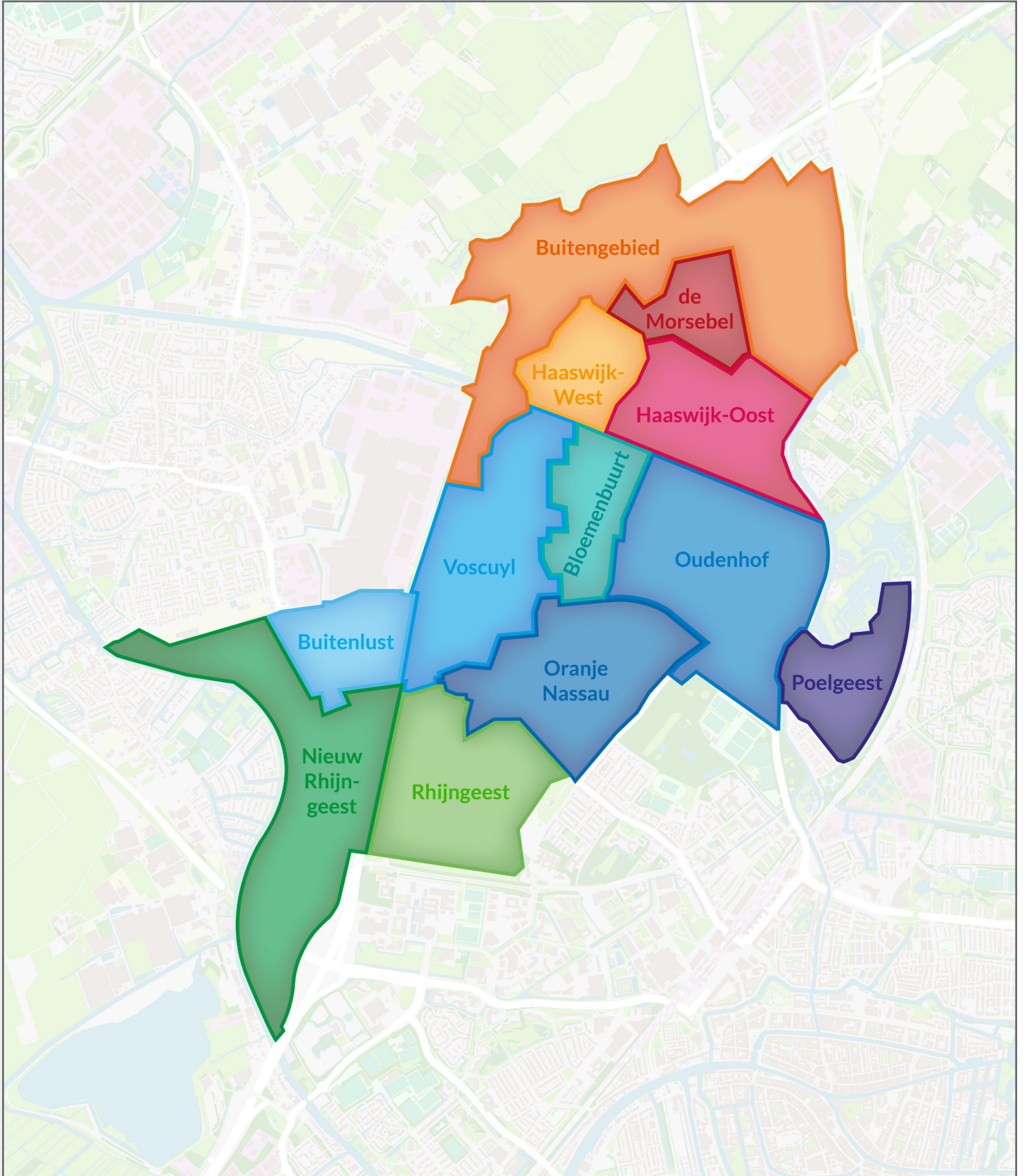
- Gezonde lucht;
- Verstedelijking langs de Oude Rijn;
- Behoud en versterking van open, robuuste en onderling verbonden landschappen die doorlopen tot aan de oevers van de Oude Rijn;
- Voortreffelijke bereikbaarheid, zonder dat de leefomgeving daaronder lijdt;
- Draagkrachtige bodem.

Buurtindeling

Veel gegevens over Oegstgeest zijn verzameld op buurtniveau. In deze atlas wordt de CBS-indeling aangehouden in 12 buurten, zoals weergegeven op themakaart A.

1. Buitengebied
2. De Morsebel
3. Haaswijk- West
4. Haaswijk- oost
5. Bloemenbuurt
6. Oudenhof
7. Voscuyl
8. Oranje Nassau
9. Poelgeest
10. Buitenlust
11. Rhijngeest
12. Nieuw Rhijngeest

Themakaart A | Buurtindeling

Alliantie Mens en Maatschappij

Kenmerken Bevolking ●

Sociale kenmerken ●

Alliantie Bebouwing en infrastructuur

Voorzieningen ●

Woningen en overige bebouwing ●

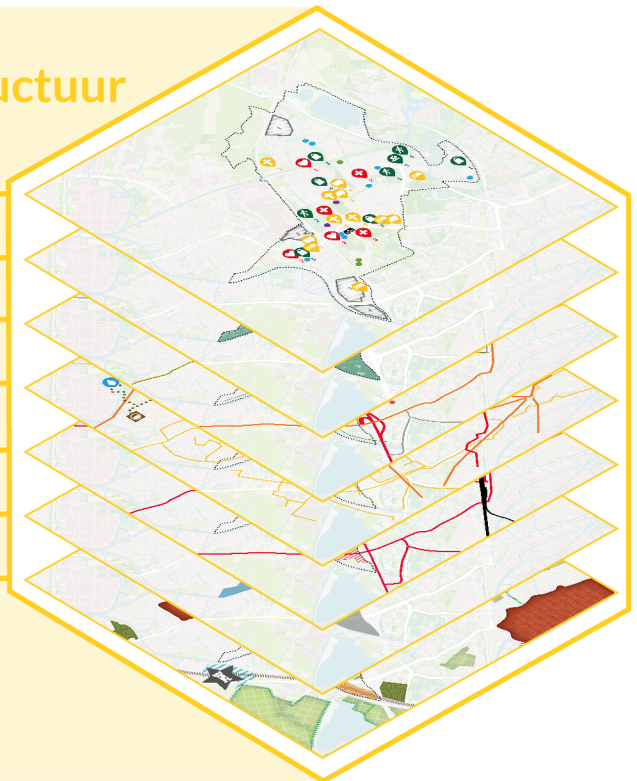
Verkeer ●

Netwerken ●

Geluid ●

Energie ●

Erfgoed ●

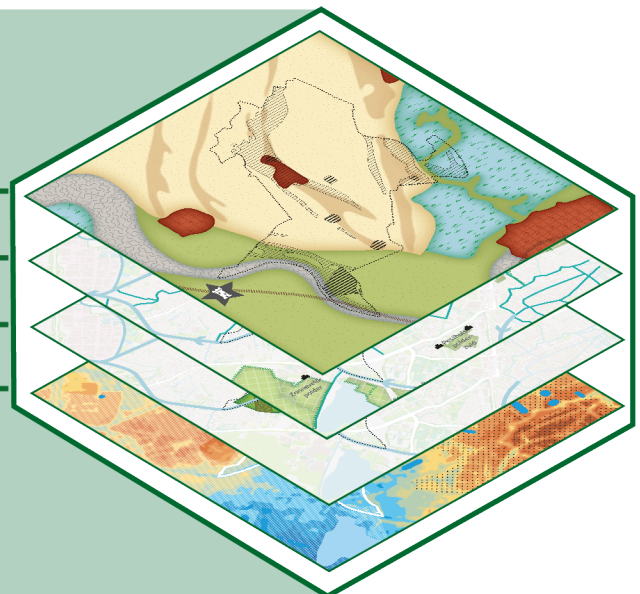
Natuurlijke Alliantie

Bodem en archeologie ●

Oppervlaktewater ●

Natuur en groen ●

Klimaat effecten ●

2

Methodische basis

Bronkaarten en themakaarten

De bronkaarten zijn vooral voor intern gemeentelijk gebruik bedoeld. In de Dorpsatlas vindt u een set van themakaarten, waarin bronkaarten per thema zijn samengevat en geïntegreerd.

De themakaarten zijn herleid uit een groot aantal bronkaarten. Deze basisinformatie wordt in veel gevallen door partners en/of derden, met specifieke expertise over het onderwerp, bijgehouden.

AlliantieBenadering

De bronkaarten en themakaarten zijn geordend volgens de AlliantieBenadering, die drie hoofddomeinen onderscheidt in de planning van de fysieke leefomgeving.

Natuurlijk Alliantie

De Natuurlijke Alliantie gaat uit van de eenheid van ondergrond, water en natuur/groen. Dit systeem is een laagdynamisch systeem waarin veranderingen over het algemeen over zeer lange tijd plaatsvinden.

Alliantie van Bebouwing en Verkeer

Deze laag betreft de fysieke aanpassingen die door de mens zijn gemaakt zowel bovengronds (zoals dijken, wegen, sporen, woongebieden en industrieterreinen en energienetwerken) als ondergronds (zoals riolering, tunnels en drinkwaterleidingen). In deze laag vinden veranderingen veelal plaats in een termijn van tientallen jaren.

Alliantie van Mens & Maatschappij

In de bovenste, meest dynamische laag, voltrekken veranderingen zich veelal binnen een generatie. Aspecten als gezondheid, zelfredzaamheid, werkgelegenheid en zorg maken deel uit van dit systeem.

2

Regiebord

Een van de belangrijkste kenmerken van de AlliantieBenadering is het uitgaan van een feitenrelaas. Dit feitenrelaas is een van de zes stappen van het Regiebord, dat de procesaanpak van de benadering weergeeft via zes vragen:

1. Wat is het probleem?
2. Wat willen we weten?
3. Wat willen we bereiken?
4. Welke ontwikkelbouwstenen gaan we gebruiken?
5. Hoe gaan we participeren?
6. Hoe gaan we monitoren?

De vragen geven richting aan acties en spelen zich af op drie strategische niveaus:

1. Operationeel
2. Tactisch
3. Strategisch

De Dorpsatlas geeft de invulling van de vraag 'wat moeten we weten?' op operationeel niveau (de bronkaarten uit de bijlage) en tactisch niveau (de themakaarten uit dit document). Separaat is gewerkt aan de Dorpsgenese, die gericht is op het strategische planniveau.

3

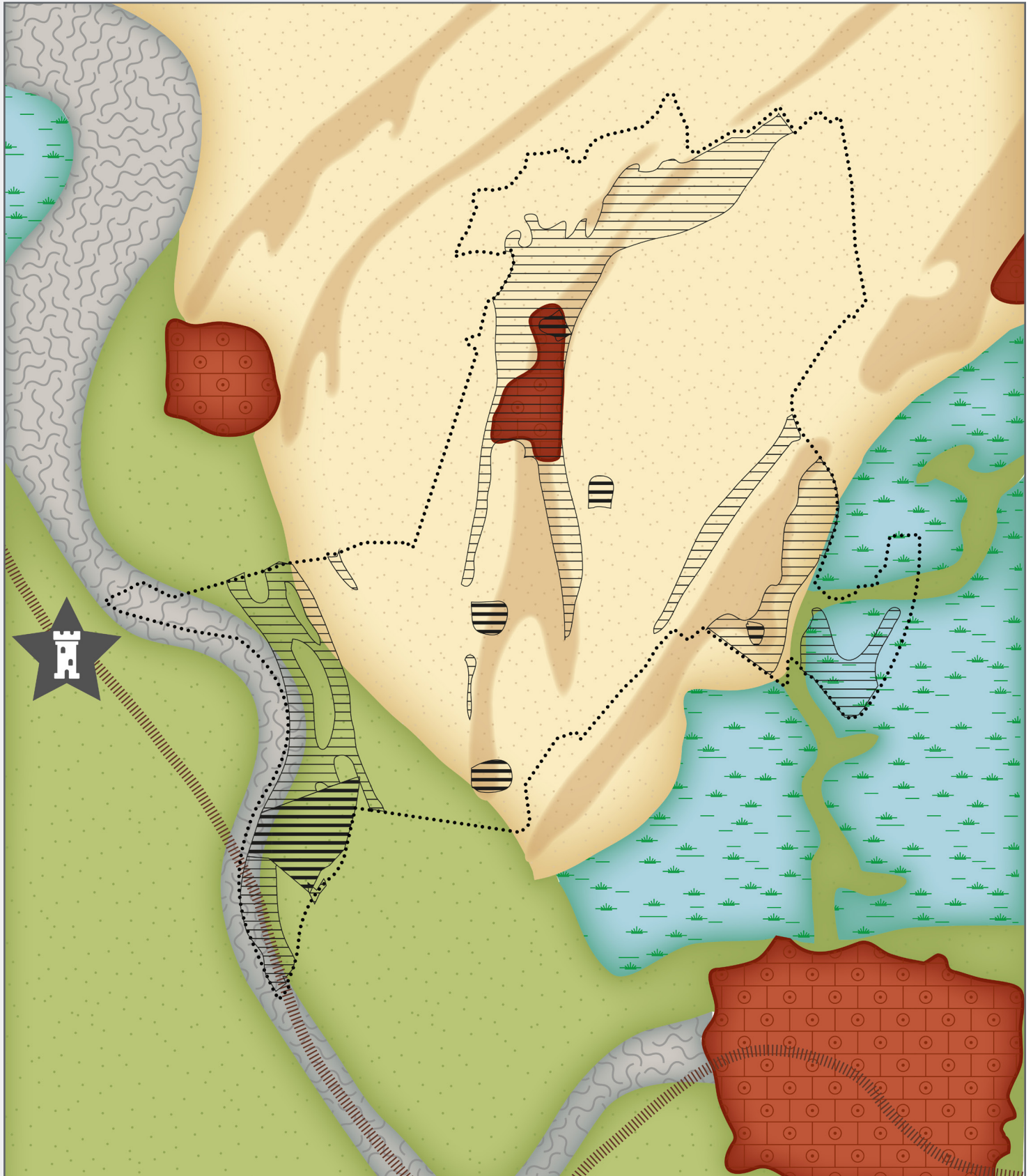
Themakaarten

3.1 Natuurlijke Alliantie

De Natuurlijke Alliantie richt zich op het natuurlijke systeem van Oegstgeest. Binnen het natuurlijke systeem zijn vier thema's geïdentificeerd:

- **Bodem en archeologie:** Het patroon van de natuurlijke bodems geeft veel inzicht in het ontstaan en ontwikkelingsmogelijkheden van het dorp. Oegstgeest kent een lange ontwikkelgeschiedenis, archeologie geeft inzicht in vroegere fasen van bewoning en landgebruik.
- **Oppervlaktewater:** De structuur van het oppervlaktewater heeft deels een natuurlijke oorsprong, zoals de Oude Rijn. Veel onderdelen zijn door de mens aangelegd, denk aan het Oegstgeesterkanaal en de Haarlemmer Trekvaart.
- **Natuur en groen:** Landgoederen en parken zijn allen door de mens aangelegd, waarbij in meerdere of mindere mate rekening is gehouden met de omstandigheden van bodem en water.
- **Klimaat effecten:** De klimaatveranderingen worden beschouwd als dynamiek van het natuurlijke systeem. Dit systeem verandert immers als gevolg van hogere temperaturen, verdroging, bodemdaling, heviger regenval, etc.

Themakaart B | Bodem en archeologie

	Nederzettingen		Rivierklei		Arch. verwachting hoog
	Strandwal		Veen		Arch. verwachting middel
	Strandvlakte		Oeverwal		Limes

B

Bodem en archeologie

De natuurlijke bodem van Oegstgeest combineert drie landschapstypen: het landschap van Strandwallen en Binnenduinrand, het Rivierengebied en het Veengebied

Strandwallen en binnenduinrand

Strandwallen zijn lage ruggen die door golfwerking en zeestromingen in een ondiepe zee met een zandbodem langs de kustlijn worden gevormd. De strandwallen vormen min of meer een reeks parallelle ruggen die enkele meters (max. 5m) boven de omliggende strandvlakte uitsteken. Zodra een strandwal hoog genoeg was opgewassen en droog viel kon een deel van het zand verwaaien tot duinen.

Strandvlakten zijn laaggelegen vlakke delen de tussen de strandwallen. De bodem bestaat matig grof tot grof strandzand, bedekt met dunne lagen veen en zeeklei. Door hun relatief lage ligging zijn deze van oorsprong natte gronden altijd in gebruik geweest als weidegronden voor de melkveehouderij. Een deel van deze gronden is omgewerkt tot geestgronden. Voor het beheer van de waterstand zijn polders ingericht. De grondwaterstand beweegt tussen ca. 0,5 en 1,5 meter beneden maaiveld.

Rivierengebied

Op de oeverwal van de Oude Rijn is een lage rug gevormd, doordat de rivier bij hoogwater ver buiten haar bedding trad en bij elke overstroming een laagje slib achterliet. Afzettingen in het mondingsgebied van een rivier hebben zowel kenmerken van de rivier als de zee in zich. De bodem bestaat uit zavel met zeer fijnzandige laagjes. Door intensief landbouwkundig gebruik van deze gronden voor de groente- en bloementeelt is een homogeen cultuurdek gevormd. De grondwaterstand beweegt tussen de 1,0 en 1,6 m beneden maaiveld.

Veenlandschap

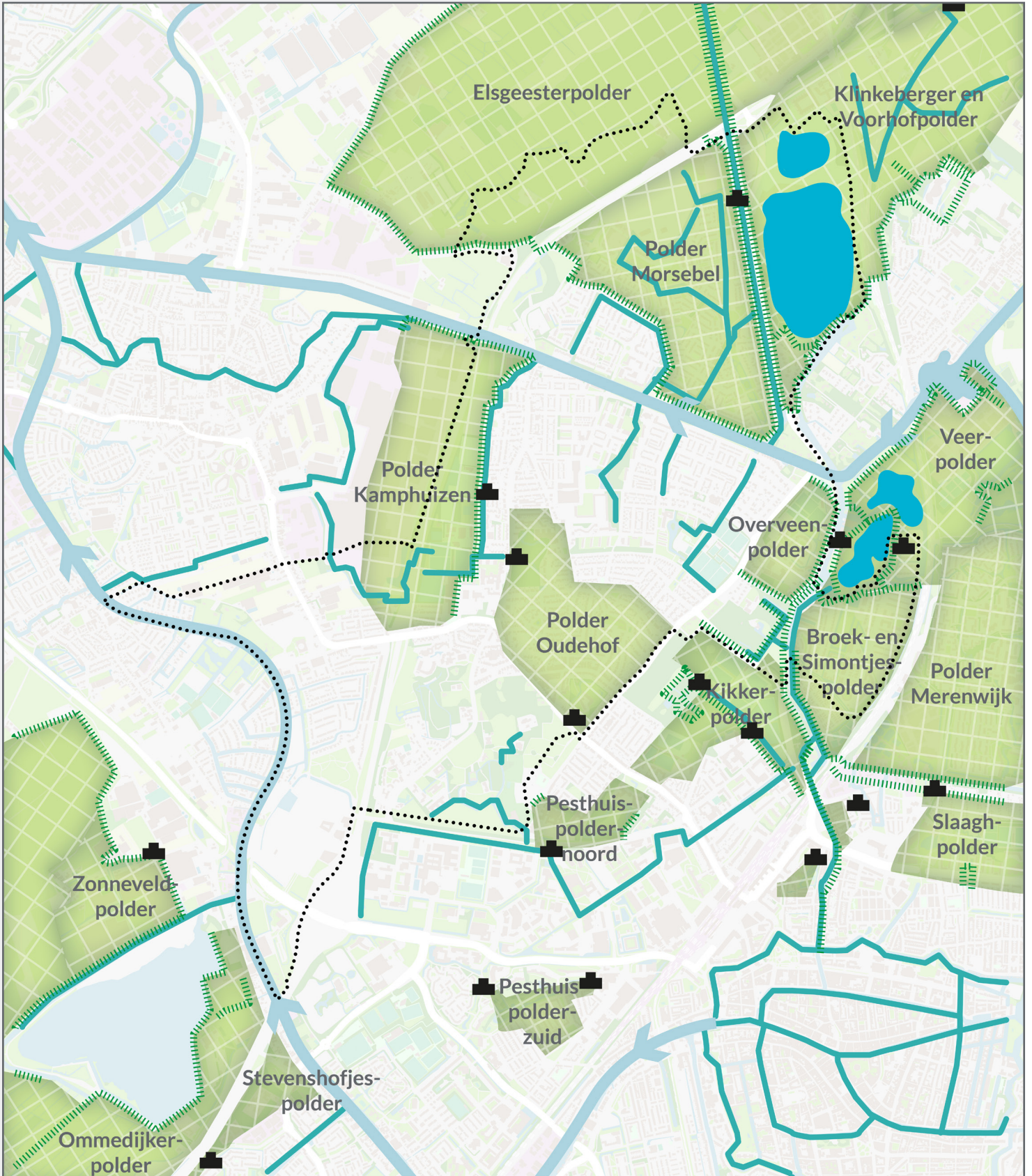
Ook in het veenlandschap liggen een aantal kleinere stroomruggen met een zandige of kleiige bodem. Het zijn relictten van veenriviertjes. Door daling van het omliggende veen liggen deze stroomruggen iets hoger in het landschap en is de grondwaterstand net een paar decimeter dieper dan in het veen.

In het midden van de stroomrug ligt de restgeul van de Oude Rijn, een laagte langs de huidige rivierloop die bij hoogwater het eerste overstroomde; de bodem bestaat uit een afwisseling van beddingzand en klei. De Oude Rijn werd in 1122 bij Utrecht afgedamd, waardoor de rivier inactief werd en de monding verzandde.

Archeologie

De themakaart laat de gebieden zien met een archeologische verwachtingswaarde, die zijn allen op of aan de rand van de strandwal gelegen. Een klein stukje van de Limes doorkruist de gemeente in het zuiden.

Themakaart C | Oppervlaktewater

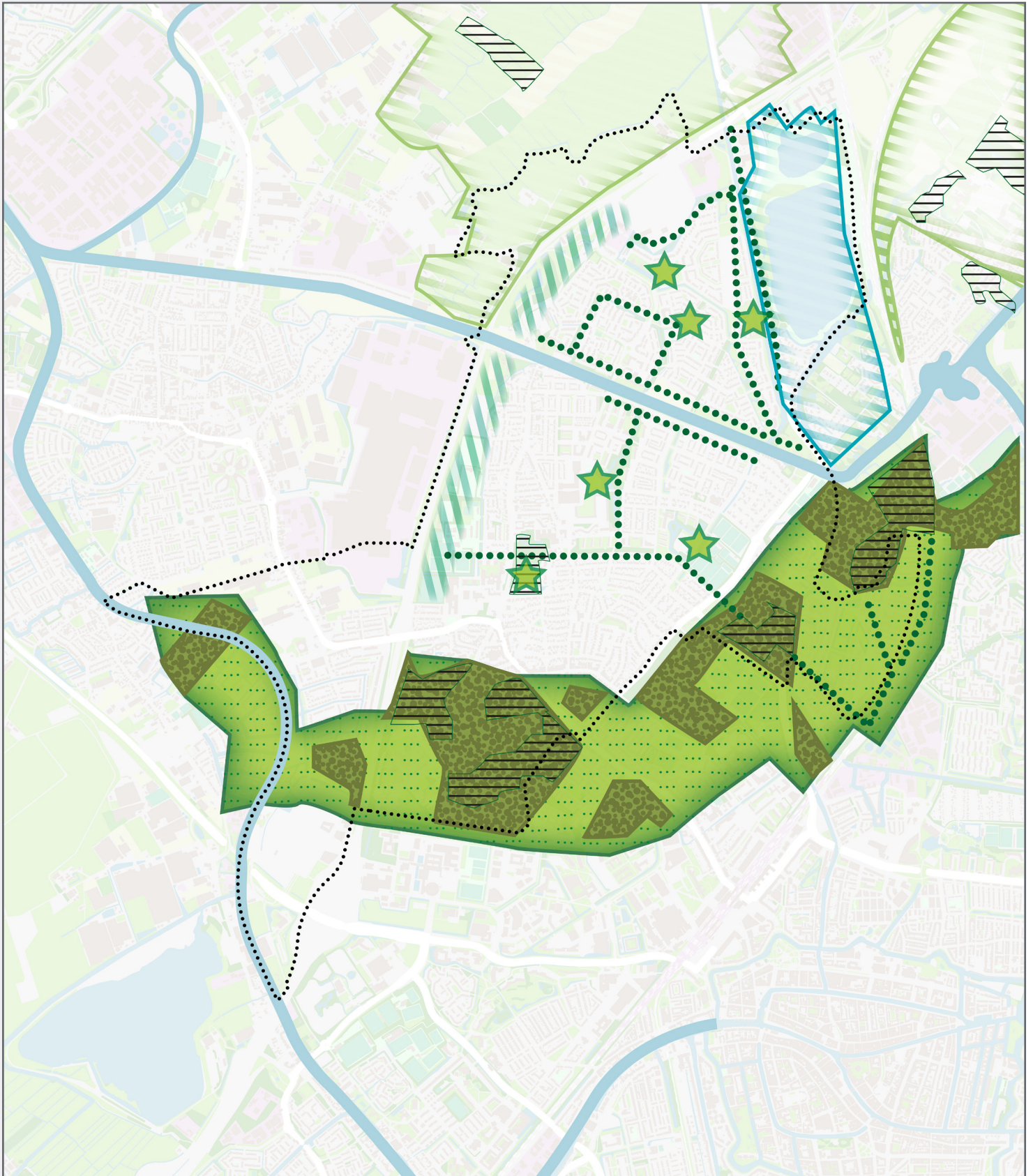

Rivier en kanaal	Plassen	Polders (waterpeil tussen -0,61 en ±2,00m NAP)
Gracht en sloot	Waterkering	Overig boezemgebied (-0,61 NAP)
Stroomrichting	Gemaal	

Oppervlaktewater

In de kaart zijn de polders in en rond Oegstgeest en de belangrijkste watergangen opgenomen. Daarnaast is met pijlen aangegeven welke route het water aflegt. Het water wordt uit de polders gepompt met poldergemalen en via het boezemsysteem (Oude Rijn, Haarlemmertrekvaart, Oegstgeesterkanaal) afgevoerd naar het boezemgemaal in Katwijk. Daar wordt het in zee gepompt.

Themakaart D | Natuur en groen

Landgoederenzone met bestaand groen	Groene verbinding	Natuur in omgeving
Klinkenbergerplaszone	Groen knooppunt	Natuurstatus provincie
Groene buffer met snelweg		

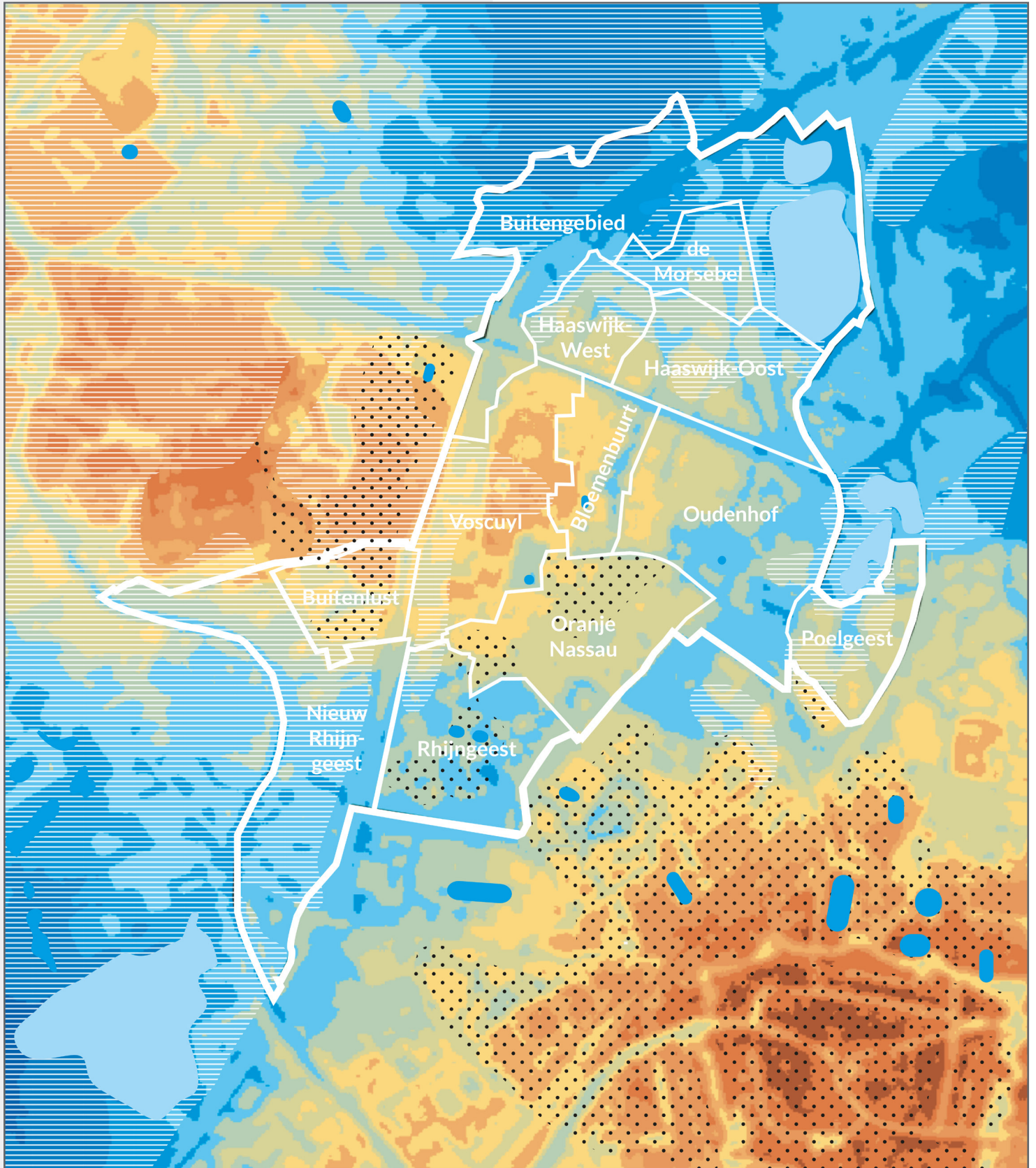
D Natuur en groen

Oegstgeest ligt op het snijpunt van een aantal landschappelijke en ecologische verbindingen. Het is gelegen waar de oude strandwallen kruisen met de Oude Rijn en met de uitlopers van het veenweidegebied.

In het noordoosten liggen de Kagerplassen. Noordwestelijk grenst Oegstgeest aan de Elsgeesterpolder en de bollenstreek. In het zuidoosten ligt de historische stad Leiden. Het landgoed Oud Poelgeest, Endegeest en de Leidse Hout zijn de ruggengraat van een groene buffer met het verstedelijkte Leiden.

Het groen is een belangrijk onderdeel van het stedenbouwkundige weefsel van het dorp. Bomen maken een belangrijk onderdeel uit van dit groen. De hoofdgroenstructuur is in de loop der tijd ontstaan, voor een deel als gevolg van de bodemgesteldheid en de hoogteligging van het gebied, en is dus voor een groot deel historisch bepaald. De waterlopen (blauwe structuur) en de bos- en landgoederen zijn de belangrijkste onderdelen van de hoofdgroenstructuur. Ook doorgaande wegen met een beeldbepalende laanbeplanting maken hier deel van uit. De hoofdgroenstructuur van Oegstgeest sluit aan op de regionale groenstructuur.

Themakaart E | Klimaat effecten

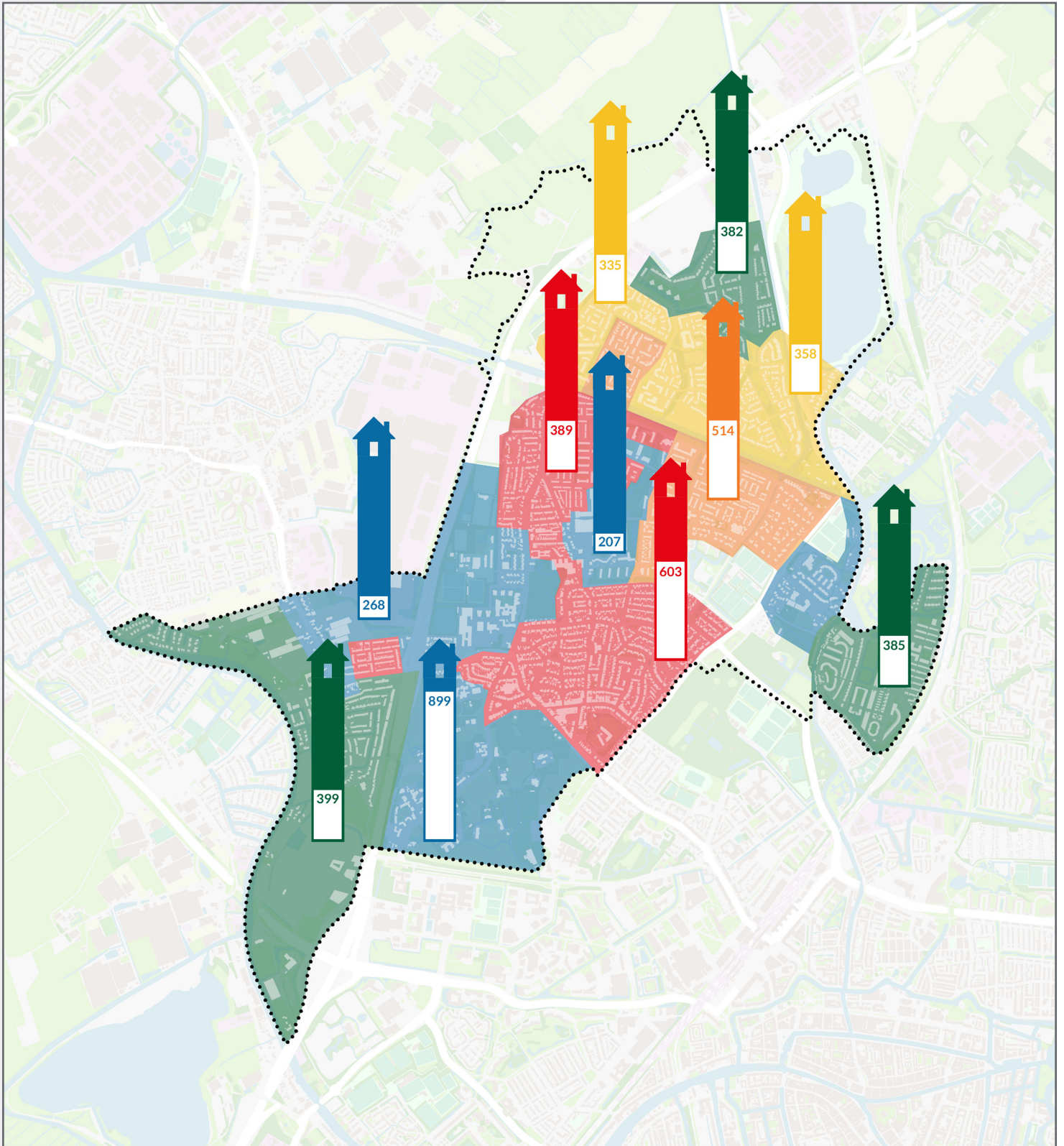
KlimaatEffecten

De themakaart geeft indicatief inzicht in vier belangrijke ruimtelijke effecten, die door klimaatverandering optreden. Deze themakaart is gebaseerd op gegevens uit 2019. In 2020 is een klimaatstresstest voor Oegstgeest uitgevoerd. De resultaten daarvan worden binnenkort bekend.

- **Overstroming:** Op de kaart wordt het gebied aangeduid dat kan overstromen na een doorbraak van regionale waterkeringen.
- **Wateroverlast:** Door de klimaatveranderingen gaat het heviger regenen. De gemeente Oegstgeest heeft een stresstest laten uitvoeren die inzichtelijk maakt op welke locaties in de gemeente wateroverlast kan ontstaan na een extreme bui van 100 millimeter in twee uur. De kans dat deze relatief zeldzame bui valt neemt toe door de klimaatveranderingen. De themakaart geeft een indicatie van plekken, waar zich opeenhoping van water kan voordoen.
- **Paalrot:** Ontstaat wanneer het grondwaterpeil zakt door lange droge perioden en wanneer houten funderingspalen droog komen te staan. Deze funderingspalen zijn met name gebruikt bij vooroorlogse gebouwen, denk aan monumentale panden. Oegstgeest heeft redelijk veel oude en tevens monumentale panden. Het is daarom van belang het grondwaterpeil goed te monitoren en de risico's inzichtelijk te maken, zodat tijdig kan worden gehandeld.
- **Hitte eilanden:** Zijn te vinden in de stedelijke omgeving met veel verharding en hoogbouw, waar de temperatuur tijdens zonnige perioden een aanzienlijk aantal graden hoger is dan bijvoorbeeld aan de rand of buiten de stad. Warmte wordt daar vastgehouden en tijdens warme periodes (voorbij hittegolven) ontstaat gevaar voor de gezondheid van kwetsbare groepen. Om hittestress tegen te gaan is schaduw van bomen en groen belangrijk. Oegstgeest is relatief groen en open, waardoor hitte eilanden beperkt zijn.

Themakaart F | Woningen en overige bebouwing

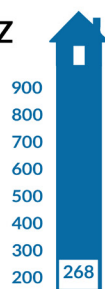

Bouwjaren

- na 1965
- na 1975
- na 1980
- na 1990

wisselend

WOZ

3.2 Alliantie Bebouwing en Infrastructuur

Woningen en overige bebouwing

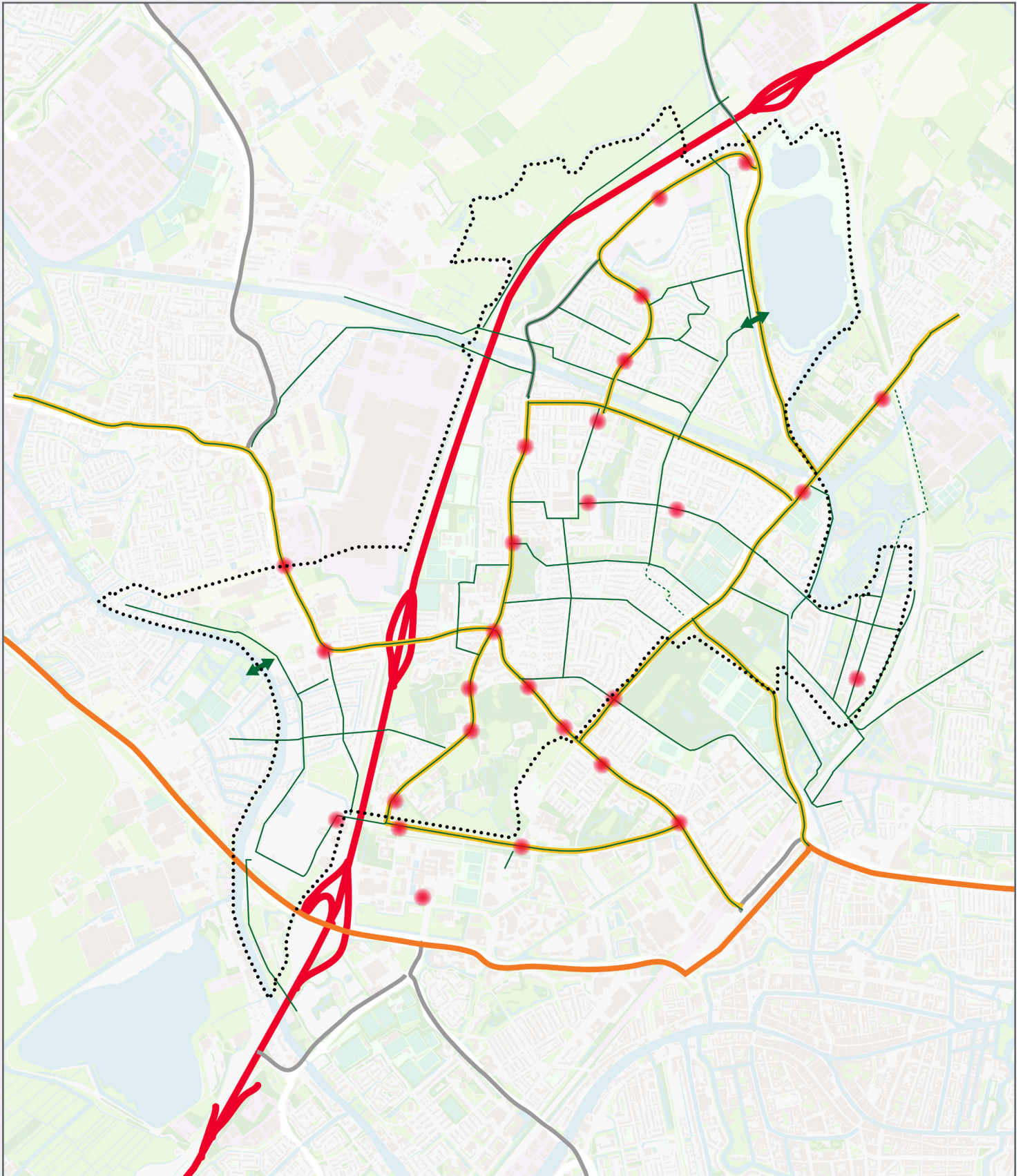
De themakaart behandelt twee aspecten van woningen: de waarde (indicator is de WOZ waarde) en de periode waarin de bebouwing gerealiseerd is.

De kaart met de WOZ waarden geeft een goed beeld over de huizenprijzen in de gemeente. De onderlinge verschillen per buurt zijn markant. Hoogste waarden worden aangetroffen in Rhijngest en Oranje Nassau. De WOZ waarden van Bloemenbuurt en Buitenlust liggen onder het gemiddelde.

Oegstgeest kende grofweg drie fases van grote groei: tussen 1900-1965 (Oranjepark-Zeeheldenwijk-Bloemenbuurt), tussen 1965-1975 (Schildersbuurt) en tussen 1982-2000 (Haaswijk, Morsebel en Poelgeest). Ook nu is weer hard gebouwd, vooral in Nieuw Rhijngest.

Themakaart G | Verkeer

Snelweg A44	Overig	Fietsbrug
Regionale hoofdweg	Fietsrouten netwerk	Haltes OV
Lokale hoofdweg	Gewenste schakels	

Verkeer

De structuur van hoofdwegen is een onderdeel van de regionale wegenstructuur. Behalve verkeer uit het dorp zelf, is er veel doorgaand verkeer in Oegstgeest. Dit rijdt met name van de beide aansluitingen op de A44 in de richting Leiden via de lokale hoofdstructuur; routes Rijnzichtweg-Geversstraat en N444-Oegstgeesterweg. 50-60% van het autoverkeer op deze routes is doorgaand verkeer.

De regionale hoofdstructuur verzorgt de bereikbaarheid van de Leidse agglomeratie. De N444-Oegstgeesterweg is geen onderdeel van de regionale hoofdstructuur, maar is een belangrijke route voor verkeer uit de Bollenstreek en wordt als korte verbinding veel gebruikt tussen A44- noord (Schiphol) en Leiden.

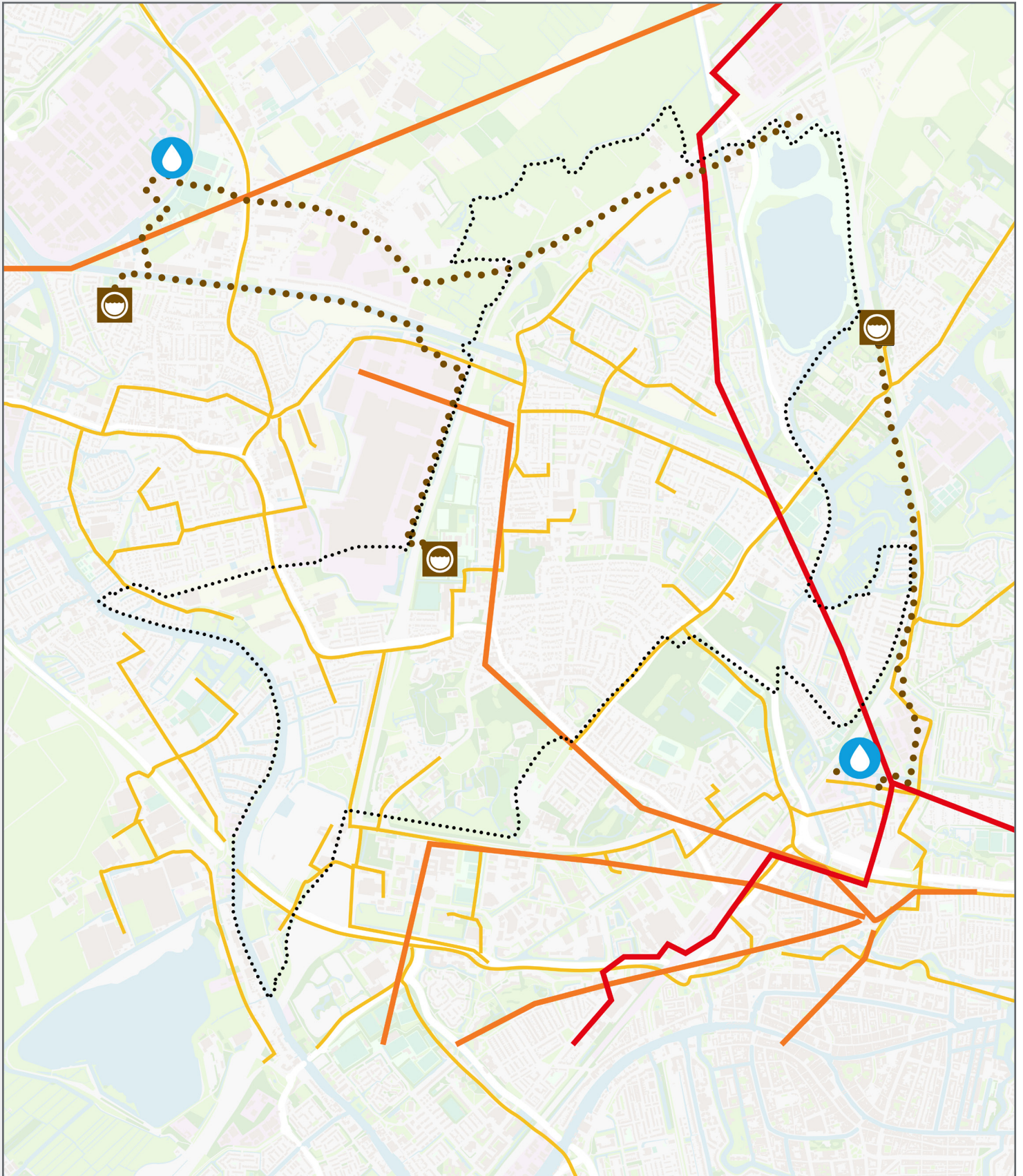
Er zijn verschillende bronnen met wandel- en fietsroutes. Zo is er sprake van Wandelnetwerk Bollenstreek en de Oegstgeester ommetjes van het MEC. Vanwege de leesbaarheid van de kaart wordt verwezen naar de bronkaart K2, uit deel 2 van de Dorpsatlas

De vitale groep scholieren/studenten/forenzen heeft behoefte aan een korte reistijd en een betrouwbaar systeem. Dit betekent een hoge frequentie (minder wachttijd), grote halteafstand (hogere snelheid) en een gestrekte route. Voor deze groep vervult het OV in de route van Oegstgeest naar Leiden een ondergeschikte rol.

De groep die minder mobiel is en voor wie OV de basismobiliteit is, wordt bediend met de bus, Regiotaxi en Radius-bus.

Themakaart H | Netwerken

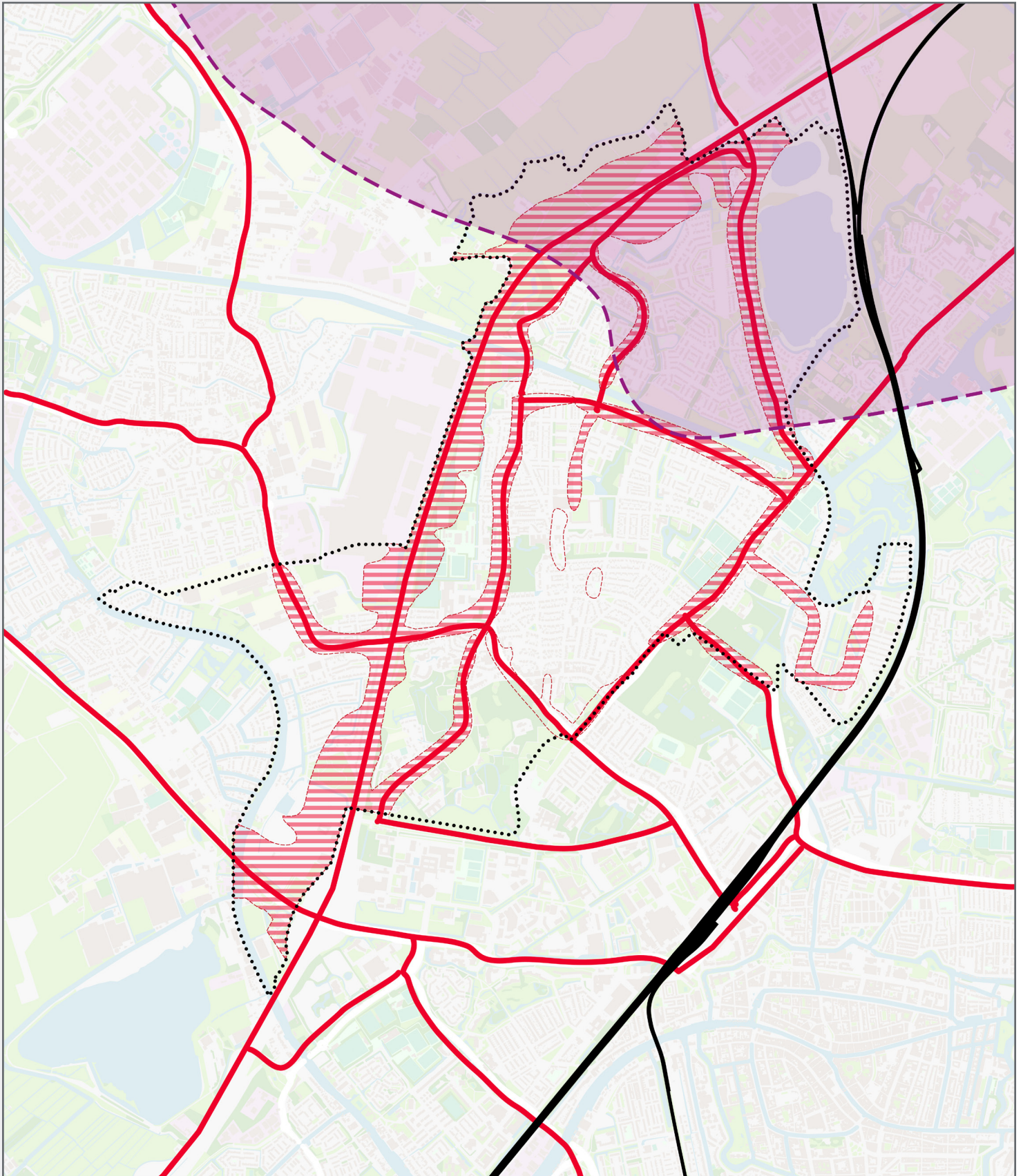

- Electric
- Hoogspanning 150
- Hoogspanning 50
- Hoofdriolen
- AWZI (afvalwaterzuivering)
- AWTG (afvaltransportleiding)

Netwerken

De themakaart toont het elektriciteitsnetwerk en de hoogspanningsleiding. Ook is het afvalwatersysteem ingetekend. Afvalwatertransportgemalen zamelen het afvalwater uit het gemeentelijk rioolstelsel in en pompen het via Afvalwatertransportleidingen naar de Afvalwaterzuiveringen. Het afvalwater uit Oegstgeest wordt gezuiverd op de Afvalwaterzuivering Katwijk. De hoofdtransportpersleiding riool voert naar de rioolzuiveringsinstallatie.

Themakaart I | Geluid

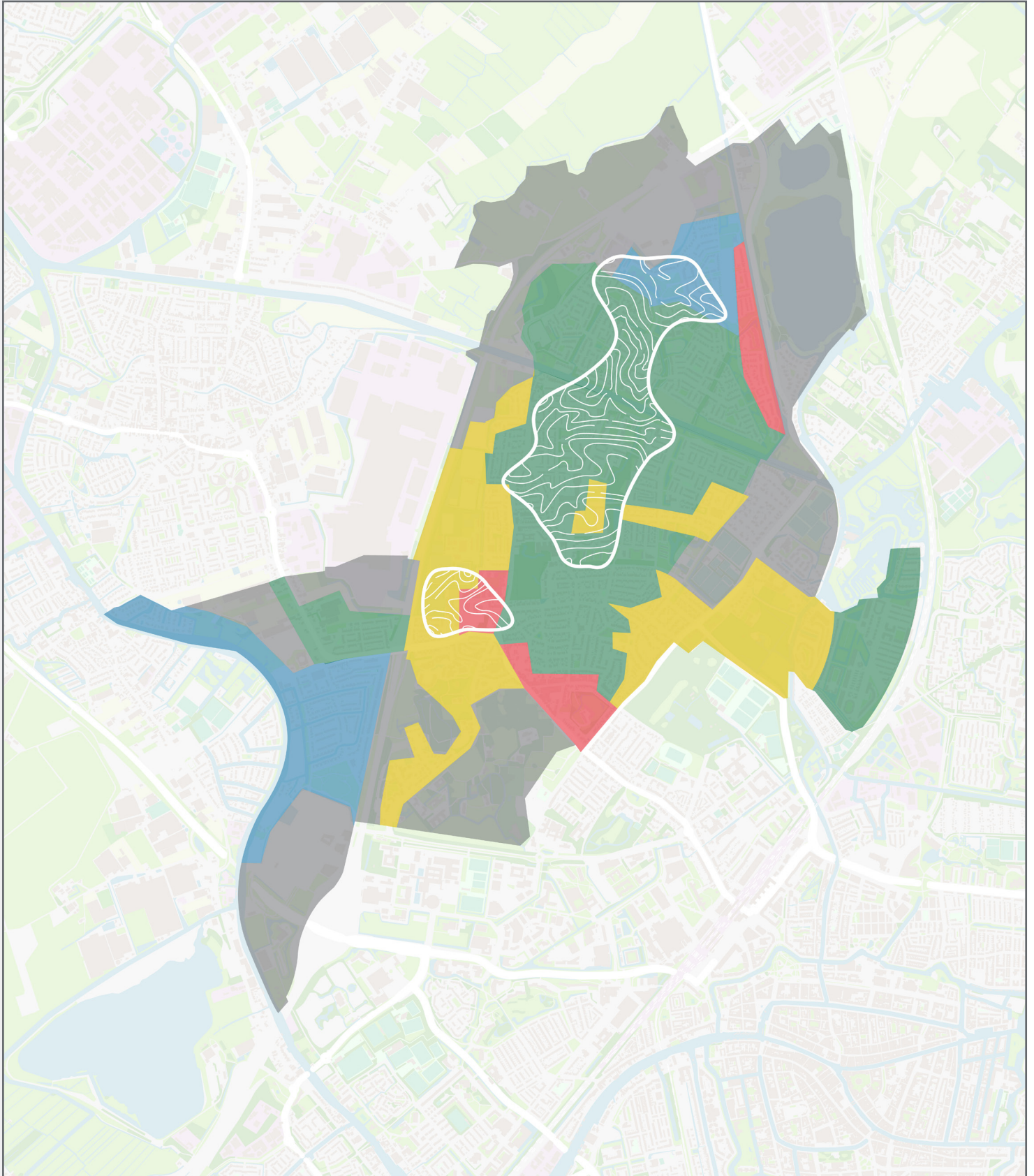
- Geluidscontour hoofdwegen (60-75 dBA)
- Geluidscontour Schiphol (48 dBA)
- Spoor

Geluid

Veel inwoners van Oegstgeest ondervinden veel geluidhinder door vliegverkeer. Wordt matige geluidhinder meegeteld, dan blijkt dat ruim twee derde van de inwoners wordt gehinderd door vliegverkeer (matig en ernstig samen genomen).

Brommers/scooters geven daarna de meeste geluidhinder, gevolgd door wegverkeer <50km/uur en burens. Op die factoren kan gemeentelijk beleid wel invloed hebben, denk aan maximale snelheden, routing (bij brommers) en aan bijvoorbeeld bouweisen. Voor wat betreft geluidhinder door burens (nu 30%) zijn er mogelijkheden voor buurtbemiddeling die de gemeente zou kunnen inzetten.

Themakaart J | Energie

All electric goedkoper	Voorlopig gasnet laten liggen	Potentie eiland warmtenet
Warmtenet goedkoper	Onvoldoende gegevens	
All electric en warmtenet vergelijkbaar		

J Energie

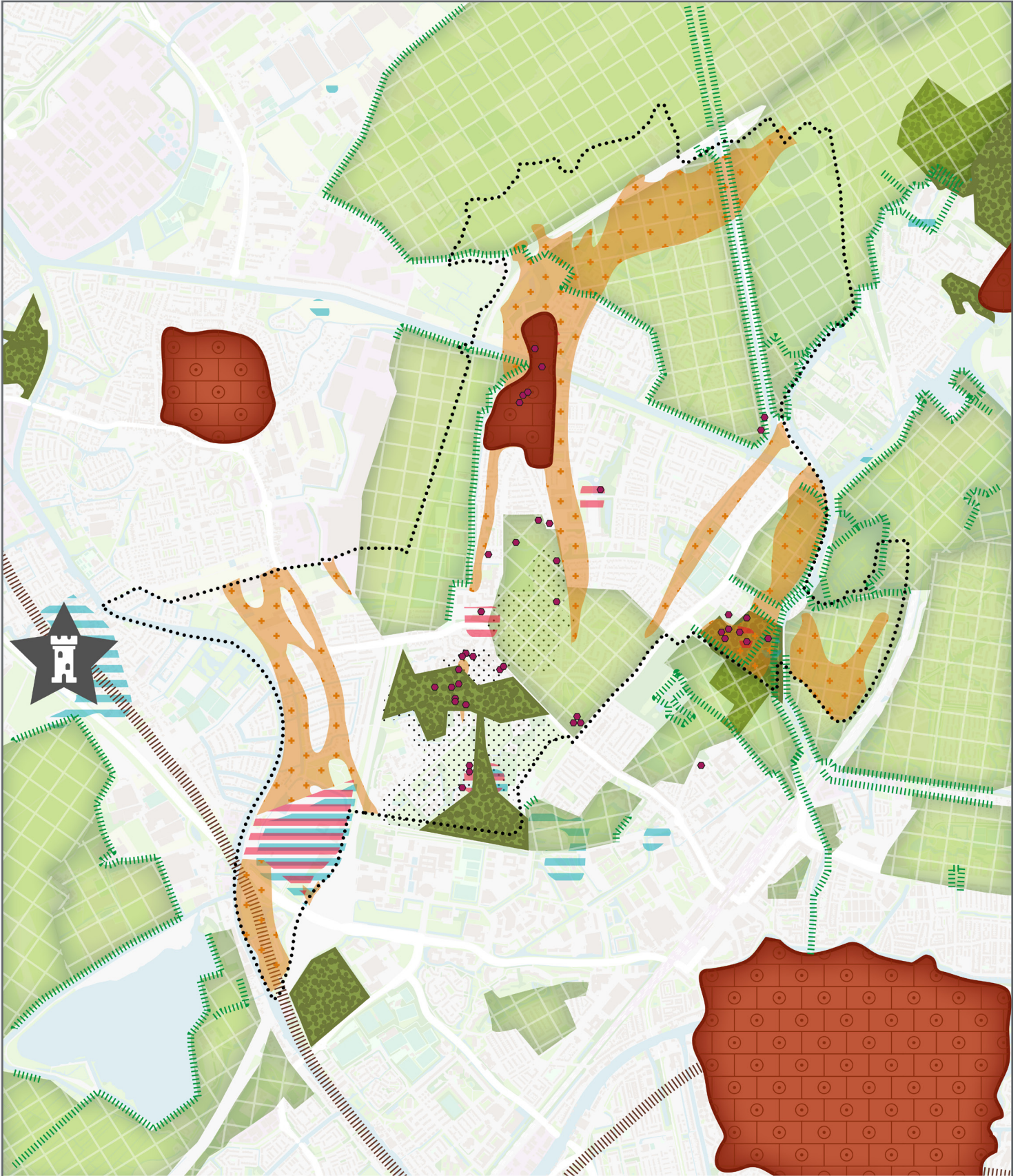
Oegstgeest zal de komende jaren verduurzamen. De woningvoorraad zal aardgasvrij worden gemaakt. Om dit te bereiken, worden verkenningen uitgevoerd naar alternatieve warmtebronnen.

De Warmtekaart toont de voorkeursoptie op basis van de laagste maatschappelijke kosten, en toont ook de orde grootte van het verschil met het alternatief.

Naast deze Warmtekaart wordt, in het kader van de transitievisie warmte, gewerkt aan een Kanskaart. Deze heeft een nauwkeuriger schaalniveau dan de Warmtekaart. Het visualiseert kansrijke gebouwen en kijkt naar de clustering van deze gebouwen, om te komen tot concrete kansgebieden voor de realisatie van warmtenetten.

Themakaart K | Erfgoed

Polders	Rijksbescherming	Arch. verwachting hoog	Rijksmonumenten
Dijken	Prv. belang	Arch. waarde	
Beschermd dorpsgezicht	Landgoederen	Limes	

K

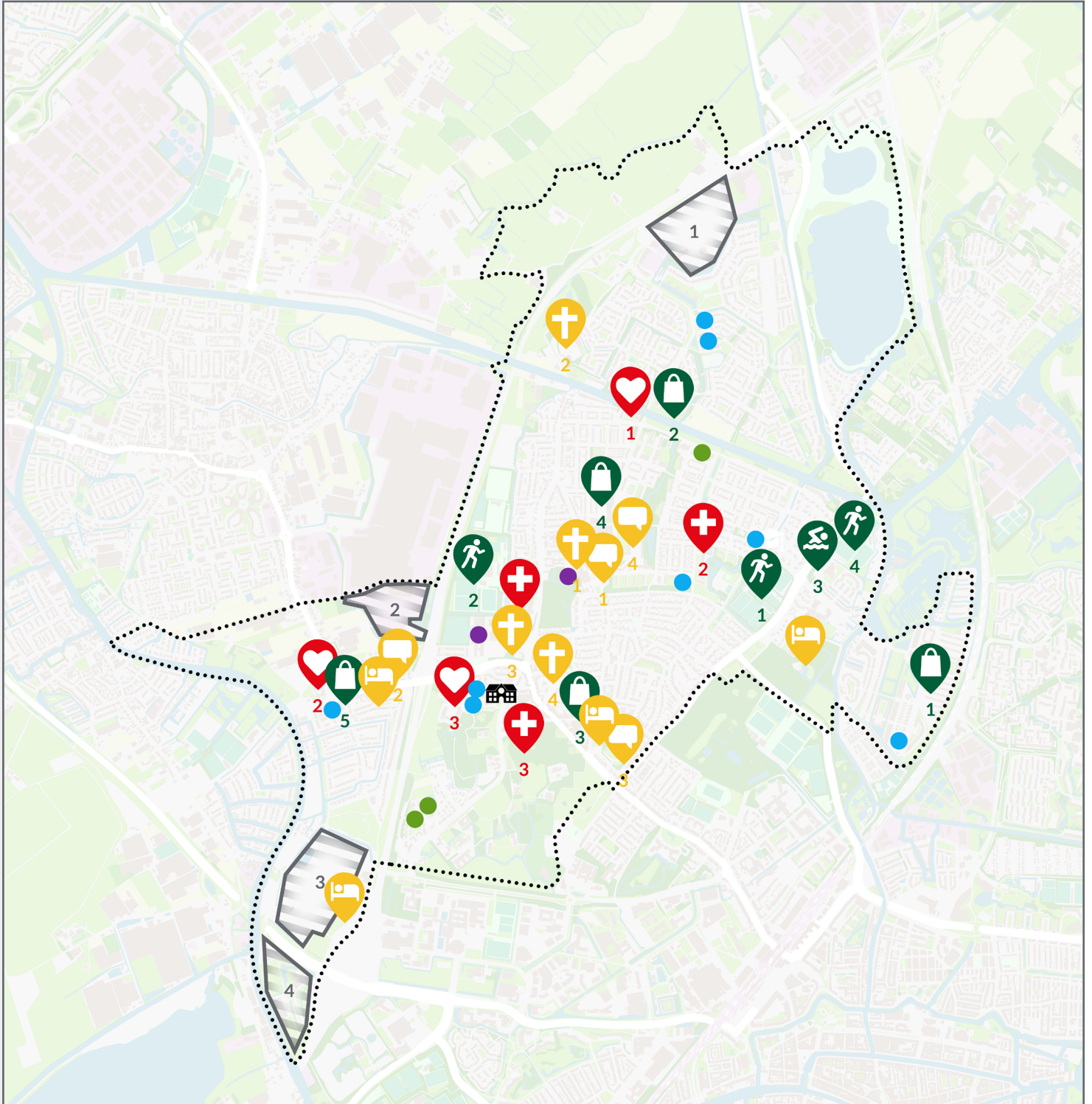
Erfgoed

Oegstgeest ligt in een van de vroegst bewoonde delen van het kustgebied. De vroegste sporen van bewoning zijn, in 1946, aangetroffen in een uitloper van een strandwal in de Elsgeesterpolder, waar in de tweede eeuw na Christus een Bataafse nederzetting gevestigd was. In 2010 troffen studenten van de archeologie-faculteit van de Universiteit Leiden de resten aan van een brug die de twee Rijn oevers tussen 500 tot 700 na Christus met elkaar moet hebben verbonden.

Er is een onderscheid te maken tussen Rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten. De panden in Oegstgeest met een Rijksmonumentale status zijn op naastgelegen kaart weergegeven. De gemeentelijke monumenten heeft de Vereniging Oud-Oegstgeest in beeld gebracht op de haar website.

Daar (<https://oudoegstgeest.nl/>) is precies terug te vinden welke gebouwen als gemeentelijke monumenten zijn aangewezen. Er zijn in Oegstgeest 44 Rijksmonumenten en 58 gemeentelijke monumenten.

Themakaart L | Voorzieningen

Welzijn
1. Haeswijkflat (Radius Welzijn)
2. Het Dok
3. Centrum Jeugd en Gezin	Winkelcentra
1. Supermarkt Poelgeest
2. Boerhaveplein
3. Kempenaerstraat
4. Lange Voort
5. Nieuw Rhijngeest	Cultuur en ontmoeten
1. Dorpscentrum
2. Buurthuis De Kratong
3. Cultuurhuis De Paulus
4. Bibliotheek Volksuniversiteit	Bedrijfsterrein
1. De Boeg
2. Kamphuizerpolder
3. Leidse Bio Science Park
4. Rhijnhofweg
Zorg
1. Marenthe, van Wijckersloot
2. Marente, Hofwijck
3. GGZ Rivierduinen	Sport
1. LOHC/OLTC
2. Sportpark De Voskuyl
3. Zwembad Poelmeer
4. ASC	Kerken
1. Rehobothkerk
2. Groene Kerk (PGO)
3. RK Kerk
4. Regenboogkerk	Onderwijs
VO Scholen
Speciaal onderwijs
Basisscholen
Gemeentehuis	Hotels		

Voorzieningen

Oegstgeest kent vier bedrijventerreinen, vijf winkelcentra en vier hotels. Daarnaast werken veel Oegstgeestenaren vanuit de eigen woning. Het aandeel ZZP-ers is hoog, meer dan 40 % van de beroepsbevolking.

Oegstgeest kent een ruim aanbod aan scholen. Op de kaart zijn de verschillende locaties van het primair, voortgezet en speciaal onderwijs te vinden. Het gaat hier in sommige gevallen over meerdere locaties van dezelfde school. Daarnaast zijn er ook voorschoolse onderwijslocaties opgenomen in de kaart.

Ook zijn er op deze kaart de sportcomplexen weergegeven. Dit betreffen sportvelden en de grote sportclubs, zoals de golfclub. Daarnaast zijn er ook locaties van sportscholen en andere kleinere sportgelegenheden weergegeven.

In deze kaart zijn maatschappelijke voorzieningen gedefinieerd als plekken waar bewoners samen kunnen komen en elkaar kunnen ontmoeten. Dit kan zijn naar aanleiding van een georganiseerde activiteit of vanwege gemeenschappelijke (religieuze) overtuigingen. Op de kaart zijn de kerken weergegeven waar een actieve gemeenschap aan verbonden is. Samenkomsten van tijdelijke aard, zoals evenementen of festivals, zijn niet opgenomen in de kaart.

Oegstgeest staat bekend als een dorp met een groot aanbod aan voorzieningen op het gebied van gezondheid. Dit komt onder andere door de locaties van de GGZ die specialistische hulp bieden. Op deze kaart zijn alle zorg en welzijn locaties te vinden. Daarnaast zijn er ook de locaties van huisartsen, tandartsen, fysiotherapeuten etc. te zien, aangezien deze ook behoren tot het aanbod aan voorzieningen in de zorg en welzijn.

De kaart toont een selectie van de voorzieningen

Themakaart M | Kenmerken bevolking

3.3 Alliantie Mens en Maatschappij

Kenmerken bevolking

De kenmerken per buurt zijn samengevat op deze themakaart:

- Aantal inwoners in de buurt
- Gemiddelde inkomen per huishouden
- Gemiddelde leeftijd

N

Sociale aspecten

In de Alliantie Mens en Maatschappij zijn vijf thema's geïdentificeerd. Ze weerspiegelen sociale aspecten in een steeds 'hoger' schaalniveau op de schaal van individu tot collectief.

Veerkracht en zelfredzaamheid gaat over het psychische welbevinden van mensen. Mensen met meer geestelijke weerstand en eigen initiatief kunnen beter omgaan met teleurstellingen en onverwachte gebeurtenissen, zoals ziekte, verlies van baan. De omgeving kan veerkracht en zelfredzaamheid bevorderen met onder andere uitzicht op groen (stressreductie), schaduw (reductie hittestress), goed toegankelijke openbare ruimte en ontmoetingsplekken.

Het tweede aspect behandelt de **lichamelijke gezondheid** van mensen. Een omgeving met logische en aantrekkelijke fiets- en wandelpaden nodigt uit tot bewegen. Het gaat om recreatieve beweging, maar ook om woon-werkverkeer en het bereiken van winkels en maatschappelijke voorzieningen. De omgeving kan sport faciliteren met speelplaatsen, voetbalveldjes e.d.

Participatie gaat over de oriëntatie van mensen op elkaar en over de grootte van het sociale netwerk. Door een grote betrokkenheid voelen mensen zich ergens thuis, en ontlene ze een deel van hun identiteit aan de directe buurtcontacten. Mensen met veel betrokkenheid doen meer voor elkaar, zijn meer actief in mantel- zorg en verrichten meer sociale activiteiten.

Leefbaarheid gaat over de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de directe leefomgeving. Een goede kwaliteit van woningen en openbare ruimte versterkt de leefbaarheid, zo ook opgeruimdheid en goed onderhoud. Veel groen of paden zonder verlichting kunnen ten koste gaan van overzicht en een onveilig gevoel geven. Ook de nabijheid van voorzieningen speelt een rol bij de leefbaarheid.

Milieukundige veiligheid betreft tenslotte de grootte en frequentie van milieuhinder, zoals overlast door geluid, stank of licht. Dit aspect heeft soms een oorsprong van buiten de woonomgeving, zoals geluidsoverlast door overvliegende vliegtuigen, maar kan ook gaan over geluidsoverlast van verkeer.

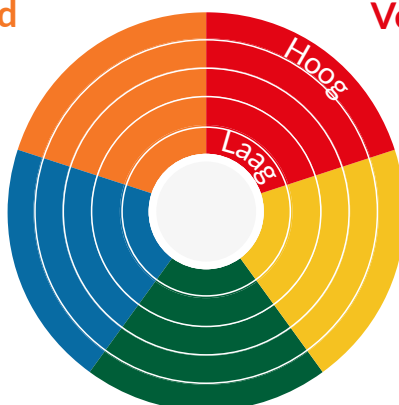
Deze vijf thema's zijn gebruikt om per buurt een beeld te schetsen van de sociale aspecten door ze per aspect van een score te voorzien.

Milieukundige veiligheid

Veerkracht / zelfredzaamheid

Leefbaarheid

Lichamelijke gezondheid en beweging

Participatie

G

Sociale aspecten

Sociale aspecten per buurt

Op de kaart is per buurt een score aangeduid in de figuren. De scores zijn op basis van *expert judgement* gemaakt en kunnen niet zonder de toelichting worden gezien, omdat daarin nuancerings zijn aangebracht om de scores te verklaren. Sommige buurten hebben weinig inwoners of juist relatief veel inwoners die beroep doen op zorginstellingen. Dit kan het beeld van de cijfers vertekenen. Vandaar dat altijd goed is om de nuances erbij aan te tekenen en de cijfers te duiden. In de toelichting van de scores is dat zo goed mogelijk geprobeerd. Ook is het van belang op te merken dat er relatieve scores tussen de buurten onderling zijn gemaakt om zo de verschillen tussen buurten beter naar voren te brengen. De themakaart moet worden gezien als het vertrekpunt voor het gesprek met de bewoners zelf over hoe zij zelf hun buurt ervaren.

Indicatoren Veerkracht en Zelfredzaamheid

Indicatoren voor de beoordeling door experts:

- aantallen WMO-klienten
- participatie klienten
- cijfers over mate van eenzaamheid
- vermogenspositie (inkomen)
- aandeel sociale woningbouw in de buurt

Indicatoren Lichamelijke Gezondheid

- GGD cijfers over gezondheid
- leeftijd
- aantal sportvoorzieningen
- parken
- groen
- speeltuinen in de buurt

Indicatoren Participatie

- Aanwezigheid van een buurtvereniging (aanwezig in Haaswijk, Morsebel, Poelgeest, Nieuw Rhijngeest, Buitenlust, Voscuyl)
- Collectief georganiseerde evenementen per buurt
- Gebruik van buurtapps (indicatief, niet overal bekend)
- Aantallen expats in de buurt

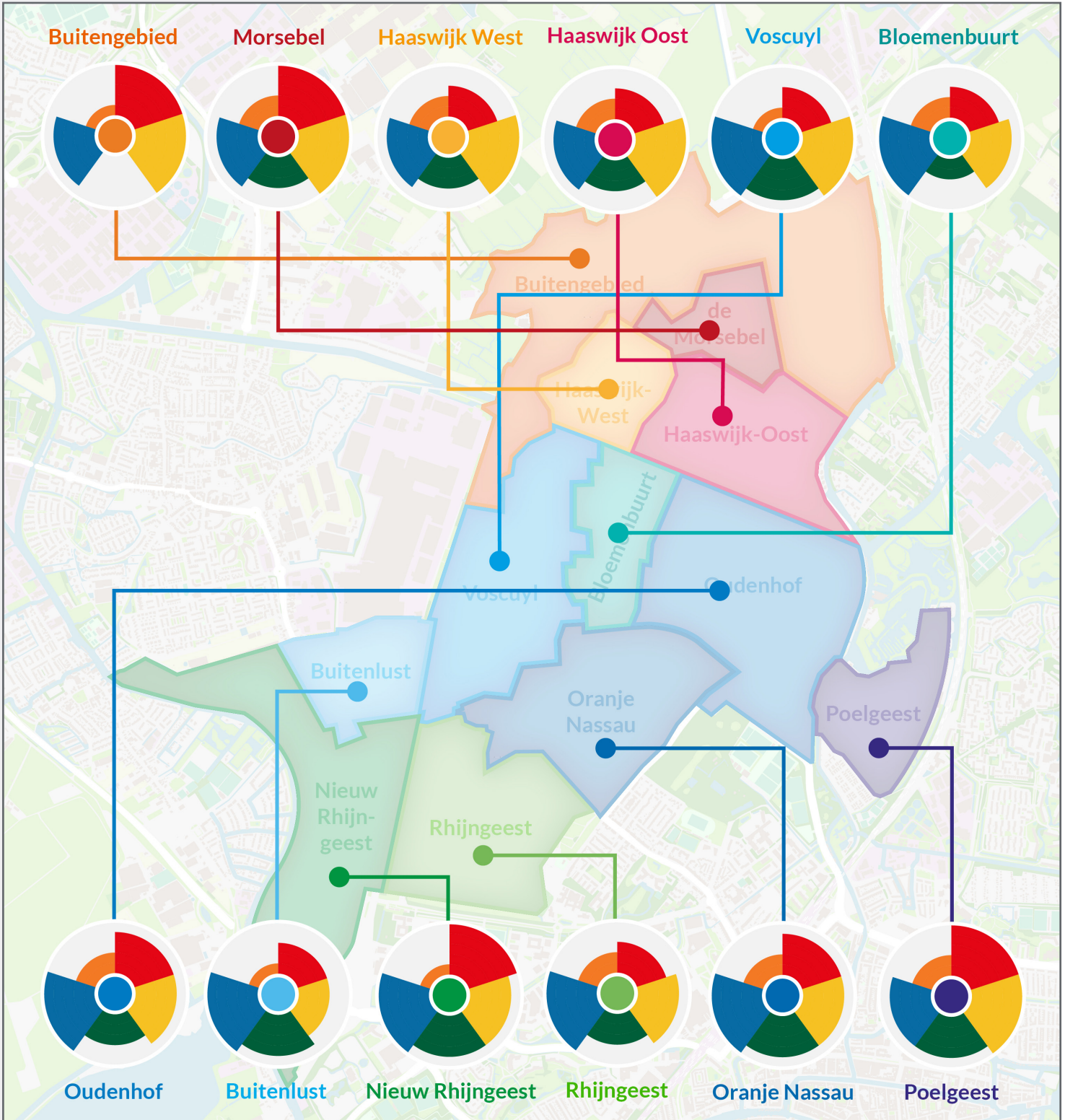
Indicatoren Leefbaarheid

- Groen
- Voorzieningenniveau
- Sociale veiligheid
- Overlast
- Veiligheid
- Ongevallen

Indicatoren Milieukundige veiligheid

- Vliegtuiggeluid
- Verkeersgeluid
- Luchtkwaliteit
- Geurhinder
- Lichthinder
- Externe Veiligheid

Themakaart N | Sociale kenmerken

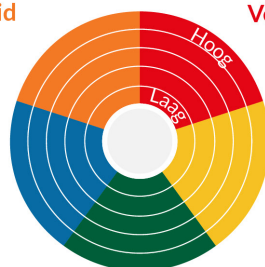

Milieukundige veiligheid

Veerkracht / zelfredzaamheid

Leefbaarheid

Lichamelijke gezondheid en bewegen

Participatie

N

Sociale kenmerken

Op de themakaart ziet u de scores per buurt. Er is een algemene en een buurtspecifieke toelichting gemaakt. De scores in de themakaart moet worden gezien als het vertrekpunt voor het gesprek met de bewoners zelf over hoe zij hun buurt ervaren.

Participatie

De begrenzings van de buurten geven niet altijd het buurtgevoel weer, dat ligt op nog kleiner schaalniveau. Daarom is bij het scoren van de participatiegraad onderscheid gemaakt naar activiteiten op collectief hoger niveau (evenementen) en op kleiner schaalniveau in de mate waarin op straatniveau veel onderling burenccontact en cohesie is.

Leefbaarheid

De leefbaarheid scoort in Oegstgeest in het algemeen zeer hoog. Het aantal voorzieningen over de buurten is goed verspreid. Zo is er in bijna iedere wijk en school. Er zijn twee delen waar de leefbaarheid relatief iets minder is dan de algemene hoge score. Dit is het noordelijk deel (Haaswijk, Morsebel, Buitengebied) en Poelgeest. Dat hangt samen met het voorzieningenniveau dat nét wat lager ligt (winkels, sportvoorzieningen, buurthuizen), het hoger liggende aantal inbraken en de overlastgevende plekken in die buurten. Daarmee komen de scores overall op 5 uit en voor genoemde delen op 4.

- Voorzieningen: in Poelgeest zijn geen winkels of buurthuis te vinden. In Haaswijk ontbreekt een buurthuis. De seniorenflat Haeswijk (waar activiteiten vanuit Radius worden georganiseerd) functioneert nog wel als ontmoetingsplek. Maar ten opzichte van andere buurten, ligt het voorzieningenniveau hier net wat lager. Recent is in de De Boeg wel de Praxis en het tuincentrum De Bosrand toegevoegd.
- Overlast komt in Oegstgeest weinig voor. Met name worden drie locaties genoemd waar jongeren (beperkt) overlast geven: Hotzpark in Haaswijk, basketbalveld bij de Leo Kannerschool in Oudenhof, hangjeugd bij de school in Poelgeest. Ook bij de parkeerplaatsen van de Klinkenbergerplas worden met regelmaat ampullen met lachgas gevonden.
- Ongevallen: op een aantal specifieke locaties in Oegstgeest komen verkeersonveilige situaties voor. Deze liggen ook op de randen van de buurten, vandaar dat ze worden benoemd in plaats van een interpretatie van de buurten te geven. Het gaat om de rotonde Abstpoelweg/Lange Voort (sport) en de situatie bij de sport van

de De Voskuyl op de Rhijngeesterweg.

Milieukundige veiligheid

Met name het vliegverkeer van Schiphol wordt als hinderlijk ervaren in Oegstgeest. Op basis van de geluidscontouren kaart, ondervinden de buurten Nieuw Rhijngeest, Buitenlust, Voscuyl en Buitengebied hier relatief op papier de meeste overlast van. Dat wil overigens niet zeggen dat de andere buurten hiervan geen hinder ervaren. De scores zijn gebaseerd op de positieve werking, genoemde buurten krijgen dus een lagere score dan de rest van de buurten. De scores zijn gebaseerd op de positieve werking, genoemde buurten krijgen dus een lagere score dan de rest van de buurten.

Toelichting per buurt

Op de themakaart ziet u de scores per buurt. De korte toelichting op de scores per buurt staan in de bijlage.

Bijlage I Bronkaarten

In een separaat document zijn de Bronkaarten opgenomen, die gebruikt zijn voor de themakaarten in deze Dorpsatlas. De bronkaarten zijn vooral voor intern gemeentelijk gebruik bedoeld. Het bevat op onderdelen privacygevoelige informatie. Daarom is de bijlage niet gepubliceerd. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het Team Omgevingsvisie van de gemeente Oegstgeest.

Bijlage II Toelichting buurtscores

Buitengebied

Let op: deze buurt kent bijzonder weinig inwoners, de scores moeten daarom indicatief worden opgevat.

thema	score	toelichting
Zelfredzaamheid/Veerkracht	5	Relatief veel duurdere woningen, hoog inkomen en daarmee veerkrachtige bewoning
Lich. Gezondheid/ Bewegen	5	Veel groen voor bewegen in de buurt (Klinkenbergerplas)
Participatie	-	-
Leefbaarheid	4	Zie algemene toelichting
Milieukundige veiligheid	1	Zie algemene toelichting

Morsebel

thema	score	toelichting
Zelfredzaamheid/Veerkracht	5	Meer duurdere en vrijstaande woningen t.o.v. Haaswijk
Lich. Gezondheid/ Bewegen	5	Veel groen voor bewegen in de buurt (Klinkenbergerplas), Mien Ruyspark, vereniging Atilla.
Participatie	3	Relatief lagere score dan Haaswijk (geen events).
Leefbaarheid	4	Zie algemene toelichting
Milieukundige veiligheid	2	Zie algemene toelichting

Haaswijk West

thema	score	toelichting
Zelfredzaamheid/Veerkracht	3	Meer senioren en eengezinswoningen dan in Morsebel, en meer gebruik van WMO voorzieningen
Lich. Gezondheid/ Bewegen	5	Veel groen voor bewegen in de buurt (Klinkenbergerplas)
Participatie	3	Grotere wijk met wat minder cohesie op 'straatniveau'. Wel event (avond4daagse), maar meer anonimiteit
Leefbaarheid	4	Zie algemene toelichting
Milieukundige veiligheid	2	Zie algemene toelichting

Haaswijk Oost

thema	score	toelichting
Zelfredzaamheid/Veerkracht	3	Meer senioren, sociale woningbouw en gebruik van WMO voorzieningen
Lich. Gezondheid/ Bewegen	5	Veel groen voor bewegen in de buurt (Klinkenbergerplas)
Participatie	3	Grotere wijk met wat minder cohesie. Wel event (avond4daagse), maar meer anonimiteit
Leefbaarheid	4	Zie algemene toelichting
Milieukundige veiligheid	2	Zie algemene toelichting

Voscuyl

thema	score	toelichting
Zelfredzaamheid/Veerkracht	3	Relatief meer beroep op WMO voorzieningen door senioren
Lich. Gezondheid/ Bewegen	5	Sportvelden om de hoek
Participatie	4	Het beslaat een groot gebied. Lastig te scoren, er zijn wel binnen de buurt veel wijkjes en straatjes die wat met elkaar hebben. Ook de functie van de Grunerie tilt de score omhoog.
Leefbaarheid	5	Zie algemene toelichting
Milieukundige veiligheid	1	Zie algemene toelichting

Bloemenbuurt

thema	score	toelichting
Zelfredzaamheid/Veerkracht	3	Relatief meer beroep op WMO
Lich. Gezondheid/ Bewegen	4	Dichtbebouwde buurt, buurt met relatief de minste speeltuinen, wel zeer dichtbij de sportparken. Kijkend naar sec de buurt zelf, dan is hier het minst aanbod (de vraag is of dat erg is, aangezien het algemene sportvoorzieningenniveau in Oegstgeest hoog ligt)
Participatie	2	Geen events, meerdere flatgebouwen met minder onderlinge contacten. Hooggemeten eenzaamheidscijfer.
Leefbaarheid	5	Zie algemene toelichting
Milieukundige veiligheid	2	Zie algemene toelichting

Oudenhof

thema	score	toelichting
Zelfredzaamheid/Veerkracht	4	T.o.v. andere wijken gemiddeld gebruik van WMO
Lich. Gezondheid/ Bewegen	4	Veel sportvoorzieningen in de nabijheid: hockey, ASC voetbal, zwembad
Participatie	3	Grotere wijk met wat minder cohesie. Wel event (avond4daagse), maar meer anonimiteit
Leefbaarheid	5	Geen buurtvereniging, relatief grote wijk met meerdere buurten daarbinnen. Betere score op eenzaamheid dan Bloemenbuurt. Seniorenflats aan de Frans Halslaan.
Milieukundige veiligheid	2	Zie algemene toelichting

Buitenlust

thema	score	toelichting
Zelfredzaamheid/Veerkracht	3	Meer sociale woningbouw . Relatief hoog gebruik van Participatiewet.
Lich. Gezondheid/ Bewegen	3	Minste sportvoorzieningen, minder beweeggemak vanwege barrière van de weg, wel speeltuinen.
Participatie	4	Score heeft twee kanten: <ul style="list-style-type: none"> • Er is een buurthuis dat wat eenzijdig gebruikt wordt door m.n. senioren, eigen buurtkrantje • Tegelijk is er veel gerenoveerd en zijn er veel nieuwe inwoners gekomen, die wat minder met de buurt in verbinding zijn. Wel is er een relatief hoog eenzaamheidscijfer.
Leefbaarheid	5	Zie algemene toelichting
Milieukundige veiligheid	1	Zie algemene toelichting

Oranje Nassau

thema	score	toelichting
Zelfredzaamheid/Veerkracht	4	Hogere inkomenspositie
Lich. Gezondheid/ Bewegen	4	Dichtbij sportparken, ligging tegen Leidse Hout aan
Participatie	4	Straten die veel contact met elkaar hebben, veel buurtapps
Leefbaarheid	5	Zie algemene toelichting
Milieukundige veiligheid	2	Zie algemene toelichting

Rhijngeest

In deze buurt vraagt het lezen van de cijfers interpretatie. Er zijn slechts 275 inwoners, waarvan veel senioren. Verder kenmerkt deze buurt zich door luxere woningen (o.a. Wilhelminapark). Tegelijkertijd werkt in de cijfers de GGZ instelling door, vanwege hoeveelheid mensen dat specifiek in dit gebied gebruik maakt van psychische hulp.

thema	score	toelichting
Zelfredzaamheid/Veerkracht	3	Relatief hoog gebruik van Participatiewet en WMO voorziening.
Lich. Gezondheid/ Bewegen	4	Veel groen in de directe omgeving
Participatie	3	Geen buurt activiteiten
Leefbaarheid	5	Zie algemene toelichting
Milieukundige veiligheid	2	Zie algemene toelichting

Nieuw Rhijngeest

thema	score	toelichting
Zelfredzaamheid/Veerkracht	5	Duurdere woningen, veel goede inkomensposities
Lich. Gezondheid/ Bewegen	4	Groen- en sportvoorzieningen uitstekend, Landsroonpark
Participatie	4	Relatief lagere score dan Haaswijk (geen events).
Leefbaarheid	5	Er zijn veel nieuwe bewoners die onderlinge interactie zoeken, er is een actieve bewonersvereniging. Er worden lichtjestochten georganiseerd vanuit de buurt. Wel is er sprake van een opbouwfase in deze nieuwe buurt met nog veel verhuisbewegingen.
Milieukundige veiligheid	1	Zie algemene toelichting

Poelgeest

thema	score	toelichting
Zelfredzaamheid/Veerkracht	5	Relatief weinig gebruik van WMO en Participatiewet
Lich. Gezondheid/ Bewegen	5	Eigen basketbal, speeltuintjes, groene polder als uitvalsbasis
Participatie	4	Actieve buurt vereniging, wijkevents
Leefbaarheid	4	Zie algemene toelichting
Milieukundige veiligheid	2	Zie algemene toelichting

Colofon

Met dank aan:
Medewerkers van de gemeente Oegstgeest
Hoogheemraadschap Rijnland
Provincie Zuid-Holland
GGD
Omgevingsdienst West Holland
Liander
Dunea
en vele anderen

Samengesteld door:
Bureau GrondRR

Vormgeving:
Studio Meesterwerk

